

37. זיכרונות מתקופת הקונסוליה בסאו פאולו

הכרתי את מְטִיאָס מְכֻלָּנָא בקמפינס במארס 1987 בחוותו של המושל אורסטס קוארסיה, מיד לאחר היבחרו. היה זה יום ראשון שטוף שמש. אדית ואני הגענו אז מישראל במיוחד לטקסי הכתרתו של המושל. היינו האורחים הרשמיים היחידים מחוץ לארץ שהוזמנו לטקסים.

מטיאס הגיע לחווה כמלווהו של נשיא ברזיל, ז'וֹזֶה סֶרְנֵיִי. הייתה זו הפעם השנייה בתוך עשרה ימים שפגשתי את הנשיא. הפעם הראשונה הייתה בפגישה בארמון אֶלְוֵרְדֶה (משכן הנשיא בעיר הבירה, ברזיליה), כאשר קיבל אותי כראש המועצה האזורית שער הנגב לצד השגריר הישראלי, יצחק צרפתי. הגשתי לנשיא תשורה: צלחת אמנותית תוצרת תעשיית הקרמיקה בברור חיל. בהזדמנות זו הזמנתי את הנשיא סרניי לביקור בישראל ושוחחנו על הזמנת שר החוץ הישראלי לברזיל. ההזמנה הרשמית הוגשה, השגריר טיפל בכל הסידורים ובסוף שנת 1987 הגיע פרס לביקור רשמי בברזיל.

כאשר קוארסיה הציג אותי בפני הנשיא כידידו האישי שהגיע מישראל כשושבין לחתונתו, הנשיא ענה: "אבל אני כבר מכיר את ידידך; הוא לא המושל שהוא מישראל?" ובאותה נשימה קרא: "הי, מטיאס, בוא להכיר אחד כמוך - גם הוא

יהודי אבל לא מתבייש מגזעו". כמובן מטיאס היה מופתע מהכרזה זו על יהדותו. מאז נפגשנו בקביעות וידידותנו הלכה והעמיקה. הוא הקים בברזיל את מפעל "שרפ" למוצרי אלקטרוניקה שנהפך למעצמה כלכלית.

התחלתי לכהן כקונסול כללי של ישראל בסאו פאולו בסוף 1987, ובראשית 1988 הוזמנתי לבקר במשרדי נשיאות "שרפ" בשדרת ריו קָלְרוֹ שבסאו פאולו. הוויסקי והקפה המסורתיים הוגשו, אבל להפתעתי ראיתי שמטיאס דאג לשים על שולחן הכבוד דגלונים של ישראל. במשך השנים שכיחתי שם כקונסול זכיתי בתמיכתו ובחסותו על אירועים תרבותיים מישראל, ובהם תערוכה גדולה של אמנים פלסטיים ישראלים ב-MASP. עם הזמן הייתי ל"אישיות רצויה" בנשיאות "שרפ". המנהלים הבכירים הכירו אותי כידיד קרוב של מטיאס. בכל שבוע אכלתי במסעדה הפרטית שלו, בדרך כלל רק הוא ואני. בעת הארוחות הללו הוחלטו דברים חשובים למען ישראל בתחומים הפוליטי והכלכלי; שרים וסגני שרים היו מוזמנים לארוחות בנוכחותי. מצידי, הייתי הגשר בין מטיאס ומשקיעים ובעלי הון יהודים בברזיל ובישראל.

הנה קוריוז מאותה תקופה. ארגנטי פגישה בין נשיא קוט (האיגוד המקצועי של העובדים, CUT), ז'איר מֶנְדֶּלֶי, הקשור ל-P.T. (מפלגת העבודה) ומטיאס. הכרתי את ז'איר כאשר הגיע לביקור בישראל כמענה להזמנתו. מטיאס נמנה עם ראשי התאחדות התעשיינים בברזיל והיה מעוניין להיפגש עם הנהלת קוט, על מנת שהמעסיקים והעובדים ינסחו הסכם ברמה הארצית בנוגע לשכר עבודה ותנאים סוציאליים. הוא אמר לי זאת בדיסקרטיות ושאלתי אותו אם ברצונו שאנסה

לתאם עבורו פגישה עם מנג'לי. מטיאס פקפק אם נשיא קוט יסכים לכך. הבטחתי לו שתיתכן פגישה כזו. להפתעתו מנג'לי לא רק נענה להצעה אלא גם נאות לקיים את המפגש במשרדי "שרפ" ולא במקום ניטרלי. הפגישה הייתה חיובית למדי ומטיאס לא שכח זאת.

הזיכרון האישי המיוחד שיש לי ממטיאס הוא של ביקור במשרדו, אשר בו הוא פתח את ארוננו הפרטי והציג בפני מזכרת ששמר מאביו: מזוזה יפיפיה.